

PIETER DE BUYSSER Zoals in de recensie in *De Morgen*, waarin werd gesteld dat er twee verschillende theatrale benaderingen met elkaar werden geconfronteerd. De criticus vond de *Stotteropera* een verheugende poging tot samenwerking, maar noemde de combinatie nog niet helemaal geslaagd. Het kwam erop neer dat de twee tradities nog ver van elkaar af stonden: ik met mijn 'Vlaamse schrijven' en Dominique en de acteurs met hun burleske regie en vaudeville-achtige acteerstijl. Terwijl Vlaamse acteurs mijn tekst waarschijnlijk op precies dezelfde manier zouden spelen.

ROODTHOOF Ik vind het jammer en gevaarlijk wanneer kunstenaars en kunststromingen worden gedefinieerd vanuit hun nationaliteit of afkomst, zonder te kijken naar het verhaal dat ze vertellen, de gezamenlijke bedoeling die ze met hun werk hebben. Natuurlijk gebruiken kunstenaars een taal die sterk is verbonden met de geschiedenis van een regio en een cultuur, maar vóór alles wil ik kijken naar welke inhoud ze te vertellen hebben. En het is op die basis waarop ik mezelf wil definiëren, en zeker niet in termen van nationaliteit. Door vergelijkingen te maken op basis van afkomst, wordt de indruk gewekt dat we geboren worden in onderlinge tegenstellingen. Daarom ben ik teleurgesteld met de mist die rond de *Stotteropera* werd gecreëerd: het ging nooit over het verhaal, alleen over de verschillende afkomst van de mensen die hadden samengewerkt en op de planken stonden.

DE BUYSSER Het is gevaarlijk om op die essentialistische manier te redeneren, en uit te gaan van de a priori verschillende tradities in regio's en taalgebieden. Zeker als je ziet in welke staat Vlaanderen zich momenteel bevindt. Het is symptomatisch dat men maar niet kan aanvaarden dat je identiteit door iets anders wordt gecreëerd dan door de streek vanwaar je komt. Nochtans heb ik veel meer gemeen met Dominique dan met... pakweg Wim Vandekeybus. En die is wél geboren in Vlaanderen, twee dorpen verder dan ik.

ROODTHOOF Wat we ook op scène hadden gebracht, we zouden op dezelfde reflex onthaald zijn. De grond zit vol mijnen. We zouden door dezelfde molen gehaald worden, die verschillen bevestigt en de angst voor het onbekende voedt. Mensen beschouwen hun verwachtingen als realiteit, omdat ze erin geloven. Dat is het Rosenthal-effect: Robert Rosenthal was een psycholoog die in de jaren '60 met experimenten aantoonde dat leerkrachten hun leerlingen die in het begin van het schooljaar willekeurig werden bestempeld als slimmeriken, onbewust gunstiger gezind waren. Zo werkt het ook in de kunst. Hoe je iets waarneemt, kan worden gemanipuleerd door verwachtingen op te wekken en vooronderstellingen te installeren. Als media en politici vertellen dat Walen luie parasieten zijn zonder creativiteit, gaat een groot stuk van de bevolking zich concentreren op de kenmerken die deze visie staven. Daarom is het de verantwoordelijkheid van opiniemakers en journalisten om stil te staan bij wat ze zeggen, en voortdurend de temperatuur te nemen van de heersende maatschappelijke tendensen, van de vooronderstellingen waarmee ze leven en die ze door hun woorden kunnen versterken.

Kunstenaars varen soms ook wel bij de categorisering als 'Vlaamse artiest', niet? In Vlaanderen heerst sterk de idee van dat kwaliteit-slabel. Sinds de zogenaamde Vlaamse golf in de jaren '80 gaan de poorten in buitenlandse theaters gemakkelijker open als je onder de Vlaamse vlag vaart.

DE BUYSSER Dat is waar. Zelf was ik onlangs op een conferentie voor Europese dramaturgen in Luxemburg, waar ik een lezing kwam geven als 'de jonge Vlaming'. Mijn zaaltje zat vol, want iedereen wilde

Dominique Roodthoof

In 1994, het jaar nadat ze afstudeerde aan het Conservatoire Royal de Musique in Luik, richtte pedagoge, actrice en regisseur Dominique Roodthoof het productiehuis Grand-Guignol op. Meteen werd het een broedplaats waarin ze herhaaldelijk met andere theatermakers en acteurs samenwerkte: Jean-Michel Balthazar, Mireille Bailly, Patrick Corillon, Philippe Henry, Philippe Kauffmann en anderen. In 1998 ontving Grand-Guignol de 'Prix du théâtre, jeune compagnie' voor zijn voorstelling *Le Paradis des Chiens*, waarin 17 grijsaards circustrucs uithaalden om de situatie van ouderlingen in de hedendaagse samenleving op een metaforische manier uit te beelden. Brussel 2000 coproduceerde twee jaar later de reizende productie *Sur les Traces d'Oskar Serti*, een gegendste zoektocht per bus naar sporen uit het denkbeeldige verleden van de Hongaarse schrijver Oskar Serti. Grand-Guignol werkte ook enkele keren samen met het Brusselse collectief Transquiquennal. *L'opéra bègue / Stotteropera* is de negende productie die Roodthoof regisseert. Sinds 2004 doopte ze haar Luikse productiehuis om tot Le Corridor en profileert ze het als een passagewerkplaats waar artiesten in residentie kunnen verblijven, waar ontmoetingen, onderzoek en experimenten mogelijk zijn, zonder dat die moeten resulteren in volwaardige producties. Jongeren uit de buurt organiseren er filmprojecties, terwijl het eveneens de belangrijkste repetitieruimte blijft voor eigen producties.

wel eens weten wat er zoal na Jan Fabre, tg Stan en Jan Lauwers zou komen. Terwijl niemand naar de jonge Fin ging luisteren, naar de jonge Zwitser ook al niet. Ik wil natuurlijk niet dat de mensen zouden wegblijven omdat ik een Vlaming ben, natuurlijk verdien ik overvolle zalen, maar ik heb er een probleem mee dat ik word gepresenteerd als 'de volgende Vlaming'. Terwijl dat Vlaamse label inhoudelijk niets betekent. Binnen het Vlaamse theater bestaan er ongelooflijk veel verschillen. Het is net zo in de Vlaamse literatuur: vergelijk Tom Lanoye maar eens met Patricia De Martelaere. Toch worden we onophoudelijk gepresenteerd als 'Vlaams', als resultaat van een culturele politiek die meer en meer wordt beheerst door het identiteitsprobleem van Vlaanderen. De hele Vlaamse cultuur wordt minder gevoelig voor die retoriek, ze is doordrongen van de essentie-politiek. *Parce que ça vend bien, quoi.*

Zit Wallonië ook met een identiteitsprobleem?

ROODTHOOF Wallonië weet niet waar haar identiteit zich zou bevinden, maar dat biedt mogelijkheden tot engagement. Vlaanderen meet zich dan weer een zeer sterke identiteit toe, waardoor het een conflictmodel installeert, waar ik niet in wil meestappen. Tenzij om de argumenten te bevechten die bij een deel Vlamingen worden gebruikt om de breuk tussen de landsgedeelten te eisen. Ik zou misschien wel een scheiding kunnen aanvaarden, maar niet omwille van de ingeroepen redenen: de zogenaamde zwakkeren en zogenaamde parasieten elimineren. Dat zou totaal onaanvaardbaar en ronduit gevaarlijk zijn.

Hier is er veel minder, om niet te zeggen geen ondersteuning vanuit de politiek. Althans niet in vergelijking met de bijna agressieve manier waarop de Vlaamse politiek zijn artiesten exporteert. De interesse ontbreekt hier volledig, er heerst een politieke cultuur van misprijzen. De Vlaamse en Waalse politiek zit op twee volstrekt verschillende snelheden wat de ondersteuning en presentatie van kunst betreft. Hier gelooft men er gewoon niet in. Allesbehalve een betere situatie. Er ontstaat iets wat ik het *pauvre type*-syndroom noem, zeker hier in Luik: artiesten missen een gevoel van zekerheid. "Wie